

kellene végzödni a könyvnek. Ha van valami tartósabb benyomása a könyvnek, úgy a sivársága az : a tárgyból és izlésfegyelmetlenségéből együtt jön ez. Szenvedély és hiábavalóság, letargia és szexuális vihar nyugtalan csatája, mely melankólikus polgári tengődéssé semmisül : végül is a kínos sivárság, katarzisz helyett teher-tudattal végződő dráma benyomását adja. *Szenkulyh Miklós.*

N. Jaczkó Olga : Virágzó cseresznyék. Kazinczy-kiadóvállalat, Kassa. Csonkagyarországon a *Studium* bizománya. Jaczkó Olga kedvelt és értékelte novellaíró a Felvidéken, ez a kötete bizonyos mértékig igazolja hírét. Technikában és meglátásban csakugyan író, témában már kevésbé rokonszenves : túlon-túl sötét. Nőíróknál ritka dolog a vigasztaláság ekkora mértéke ; végig a kötet tizenhárom elbeszélésén keresztül alig akad méltányos, jó embere ; közömbös, rideg, sőt gonosz és ostoba a legtöbb. Talán az írás erejét akarja ezzel megmutatni, író voltának férfias fémjelzését ; talán így látja ember-társait valóban. A megbocsátó derűs szem azonban még nem az erő hiánya, a jó felfedezése nem a nőíró lebecsülő jellemvonása. Sajnáltnok Jaczkó Olgát, ha életfolyásában csak olyan emberekkel találkozott volna, mint az alakjai. A papok züllöttek és kíméletlenek ; a tanítónók gonoszak a rájukbízott gyerekek iránt, férjhezmenési vágyukban nevetségesek, titokban szeretke-zők. A háborúelötti magyar irodalom egyrésznék folytatása az ilyen bitu-menes írás ; realisnak szokták mon-dani, a realis élet azonban nem ilyen.

A kötet gyűjtőcíme egyben a leg-szebb elbeszélést jelenti. Ez a *Virágzó cseresznyék* című novella mély és töké-letes asszonyi líra ; stílusban, erőben, szerkezetben és lélekrajzban tökéletes alkotás. Megoldása is felemelő. Az *Október* az államfelbomlás ügyes képe egy megértő és szociálisérzékű úriúrnát. Az *Isten kegyelmében* egy férfi-lelkigyakorlat igaztalan következmé-nyeit tárgyalja ; a férfi a szerzetes korbácsoló prédikációjára leköpi, közö-nségesen leköpi asszony-szeretőjét, hogy később kétségbeejtő lélekforogtatagban könyörögjön érte. A *Leányintézet* című hosszú elbeszélésben a leánynevelő szőröstül-bőröstül embertelen, alig van a lányoknak jó szavuk és gyengéd érzésük egymáshoz. A *Síráso Péterné*-ben kitűnően megírja a sírásóné beszél-getését urával megásandó saját sírjá-

ról, de azt már nehezen hitetheti el, hogy négy száz deszkát senkitől ne kaphasson a szerencsétlen sírásó fele-sege koporsójának.

Jaczkó Olga írói egyénisége mind-ebből tisztán kialakul előttünk. A tár-sadalmi és erkölcsi nyomor, az ember magárahagyatottsága, a poligám férfi közönye az egy férfit szerető és isten-ítő nő iránt, ez az írói birodalma. Mosolya nincs. Feszültség van az írásaiban s ezzel az olvasó érdeklődését már kezdetben megnyeri. El nem igazít, magunkra hagy. Később, élete előbbrehaladtával átfogóbb lesz a sze-retete s a megértés könnyével átszőt-tebb a szava. A megértés könnye ki-mossa majd alakjaiból a jót is. K.

Wégerné Földes Anna : Székely cip-rusok Kolozsvár, *Minerva*-kiadás. El-beszélések gyűjteménye ez a tízives kis könyv. Meglepő témákat nem találunk benne ; asszonyi széplelken áthang-gulatosodott régi dolog valamennyi elbeszélés, de jószándékú és erkölcsi magasságokban járó. Néhány rajz a székelyek mindennapi életét adja, ezek az érdekesebbek s ezeknél az alakok tájnyelves beszéde is leköti az olvasót. Fúrca a könyv stílusa ; teljesen darabokra töredezett. Szinte önálló monda-tokból áll Wégerné Földes Anna min-den novellája, gyenge kis tartalmi kap-csolatokkal. Az olvasónak meglehető-s fegyelmettségbe kerül a megértésük. Amennyire nehéz némely írónak be-kezdéseket gyűlölő írásmódja, hol a szemek nincs mibe belekapaszkodni a betűsivatagon, annyira bántó a bekez-dések olyan beteges elszaporodása, mint a Székely ciprusoké : ahány mon-dat, annyi bekezdés. A gondolati egy-ségek teljesen szétforgácsolódnak így és elhal az egész novella. Az ilyen töre-dezettség annál kirívóbb, minél nyu-godtabb tárgyú, minél lassabban vagy alig folyó elbeszéléseknél alkalmazzák. Wégerné Földes Anna elbeszélései pedig cselekménytelenek s ez a cselekmény-telenség is hébe-hóba, ha mozog.

Kilián Zoltán.

Zolnay Vilmos : A kártya története és a kártyajátékok. *Pfeifer Ferdinánd (Zeidler Testvérek)* kiadása. Rengeteg ember kártyázik, s az újságok szer-kesztői üzeneteinek tanubizonyosága szerint számosan teszik ezt megfelelő szakműveltség nélkül. A sok kártyá-zási kérdésből jól következtethetett a szerző egy részletes kártyázási szak-